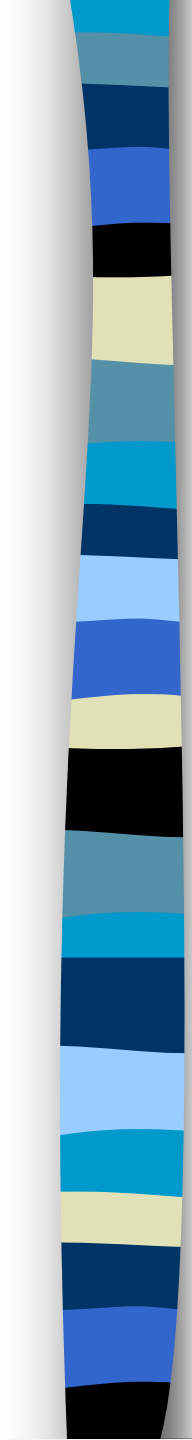

Međunarodna turistička krstarenja

SVETSKI FENOMEN

-
- POJMOVNE ODREDNICE
 - ISTORIJA MEĐUNARODNIH TURISTIČKIH KRSTARENJA
 - MEĐUNARODNA KRSTARENJA – GLOBALNI TREND TURISTIČKE PRIVREDE
 - TURISTIČKA PONUDA
 - KLASIFIKACIJA TURISTIČKIH BRODOVA (*River Cruises*)
 - KATEGORIZACIJA TURISTIČKIH BRODOVA (*River Cruises*)
 - KRUZ-KOMPANIJE, BRODOVI I DESTINACIJE KRSTARENJA (BRENOVI KRSTARENJA)
 - SPECIJALIZOVANI PROGRAMI KRSTARENJA
 - ASOCIJACIJE ZA MEĐUNARODNA TURISTIČKA KRSTARENJA

■ TURISTIČKA TRAZNJA

– MEĐUNARODNO TURISTIČKO KRSTARENJE REKAMA

■ KORIDOR 7 I NAUTIČKI TURIZAM SRBIJE

– UREĐENJE PLOVIDBE KORIDOROM 7

- Prirodni uslovi za plovidbu Dunavom
- Istorija međunarodnog uređenja plovidbe Koridorom 7
- Savremeno uređenje plovidbe Koridorom 7 na području teritorije Srbije
- Organizacije koje uređuju navigacioni režim
- Pravna regulativa

SRBIJA I KRUZEVI KORIDOROM 7

- TRŽIŠNA ORIJENTACIJA POSLOVANJA KRUZ-KOMPANIJA – GLOBALIZACIJA POSLOVANJA
 - MARKETING PLAN PLASMANA
 - Proizvod – produkt
 - Cena
 - Kanali prodaje
 - Promocija
 - POSLOVNA ORIJENTACIJA KRUZ-KOMPANIJA - KONCEPTI U SFERI POSLOVNE SARADNJE
 - Horizontalni tip poslovne saradnje
 - Vertikalni tip poslovne saradnje
 - Ostali oblici poslovne saradnje

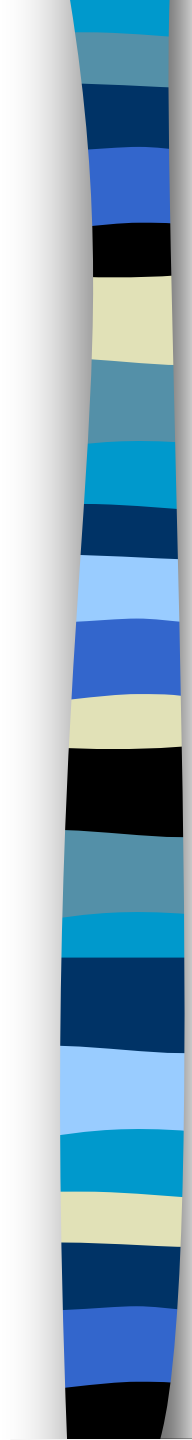
- POSLOVNA ORIJENTACIJA KRUZ-KOMPANIJA (ODNOS PREMA RESURSIMA) – ODRŽIVI MARKETING

- Princip ekološke održivosti
- Princip socijalne i kulturne održivosti
- Princip ekonomske održivosti

- TURISTIČKO POZICIONIRANJE SRBIJE U SFERI KRUZEVA

- OCENA KONKURENTNOSTI SRBIJE

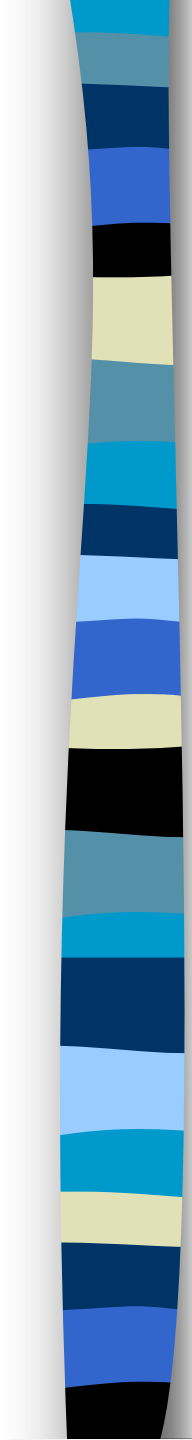
- Turistička ponuda
 - Cena
 - Sezonalnost
- Turistička tražnja
 - Obim i dinamika turističkog prometa u Srbiji
 - Struktura turista

-
- ANALIZA OCENE KONKURENTNOSTI SRBIJE U SFERI KRUZEVA OD STRANE POTROŠAČA, UČESNIKA KRSTARENJA KORIDOROM 7, NA OSNOVU PRIMENE ANKETNOG ISTRAŽIVANJA
 - I Analiza osnovnih pokazatelja (pregled strukture ispitanika)
 - II Analiza inputa pri procesu odlučivanja za krstarenje Koridorom 7 (motivacija – ponašanje potrošača)
 - III Analiza ocene potrošača o dobijenom turističkom proizvodu i uslugama tokom krstarenja Koridorom 7 i boravka u Srbiji

 - PROBLEMI I PERSPEKTIVE KRUZEVA KORIDOROM 7 U SRBIJI

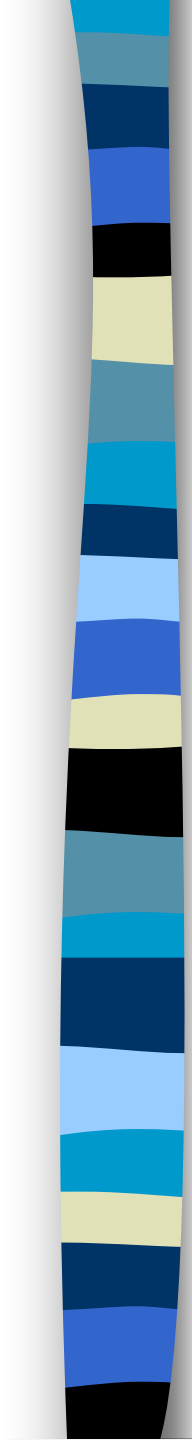
KRUZEVI – GLOBALNI FENOMEN

- Do pojave vađdušnog saobraćaja (početak 20. veka), putovanja, naročito međukontinentalna, odvijala su se brodovima.
- Najpoznatiji brod za prekoatlantska turistička krstarenja 1935. godine bio je “Normandie” (“Generale Transatlantique”).
- Kompanija “Cunard Line” zauzima vodeću poziciju u prekookeanskim putničkim krstarenjima:
 - 1936. godine brod “Queen Mary”,
 - 1940. godine brod “Queen Elizabeth”.
- Stacionarni luksuzni hoteli u holandskim pristaništima.

-
- Pojava automobila - nova dimenzija načina turističkog putovanja (**individualizam**).
 - Gubljenju značaja masovnog turističkog putovanja.
 - **Zbog čega nautički turizam zasnovan na međunarodnim krstarenjima doživljava preporod i procvat pre četiri decenije?**
 - Šta se to promenilo u motivima, odnosno savremenim turističkim potrebama?

Specifičnosti turističkih krstarenja (Davidoff i Davidoff)

- Turisti imaju mogućnost da obiđu veći broj destinacija u kraćem vremenskom periodu;
- Bez brojnih problema:
 - gde prenoćiti,
 - gde obedovati,
 - parkirati vozilo,
 - uzeti transfere na relacijama saobraćajni terminal
 - odredište i dr.

-
- Brodovi su po sadržaju potpuni za turistički boravak;
 - Posada krstarećih turističkih brodova se brine da putnici (turisti) tokom celokupnog turističkog putovanja uživaju;
 - Hrana visokog kvaliteta se servira u elegantnom, luksuznom stilu.

“STUDIJA TURISTIČKE VIZIJE”

- “Svetska turistička organizacija” je 1998. godine predvidela pet oblika turizma koji će u sledeće dve decenije izazivati najveću tražnju:
- kulturni turizam,
 - turizam događaja,
 - ekoturizam,
 - **turistička krstarenja** i
 - tematski turizam.

Turistička krstarenja značajno utiču na svetsku privredu. Samo u SAD-u generišu preko 450.000 radnih mesta sa platama u ukupnoj sumi od oko 15 milijardi dolara.

OSNOVNI POJMOVI

- Kruzevi
- Kruzeri
- Kruzeri

KRUZERI (brodovi)

- Prekookeanski/pomorski brod;
- Rečni/kanalski brod;
- Jedrenjak;
- Avanturistički brod,
- Istraživački brod...

Voyages of Discovery

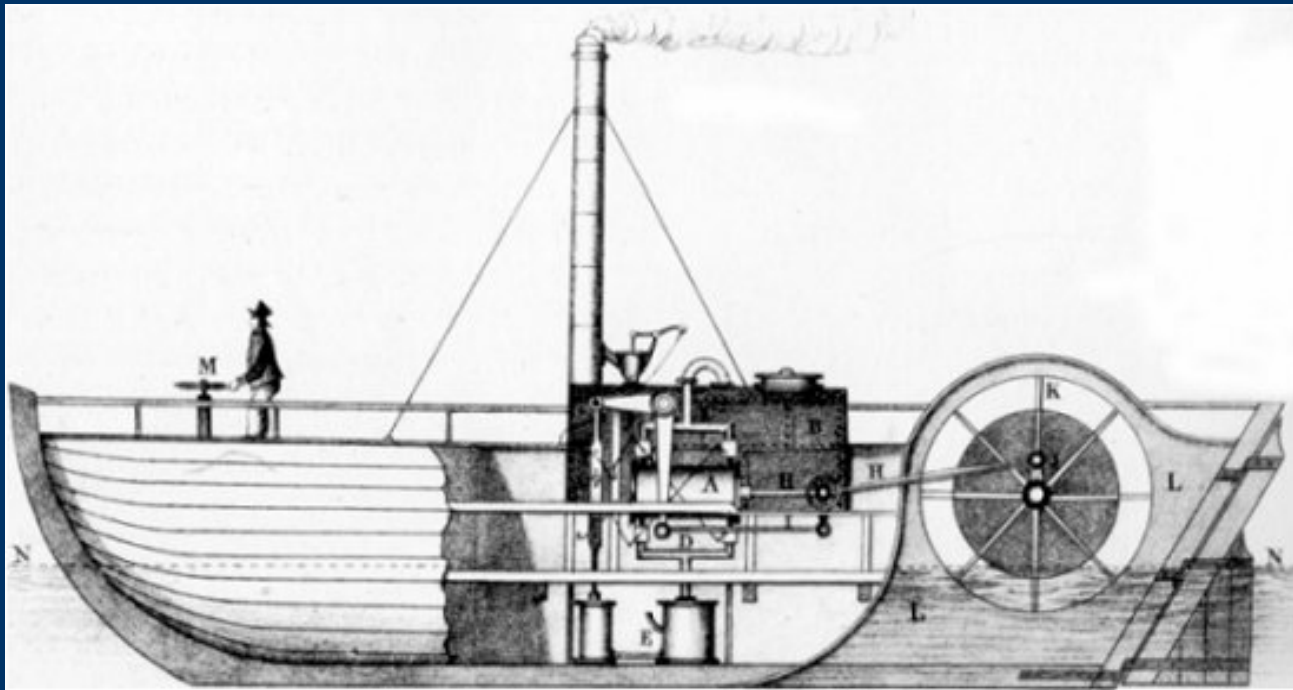
Windstar Cruises

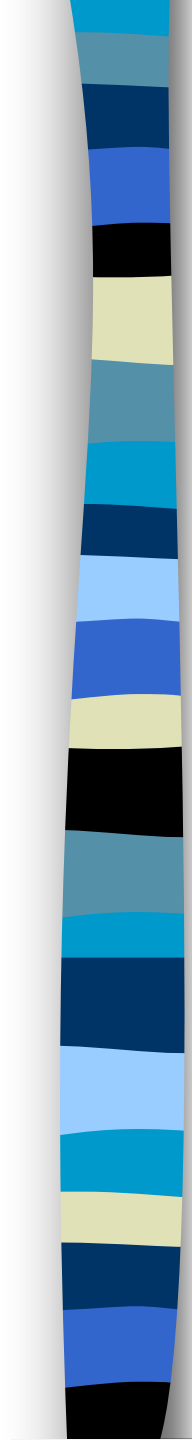
ISTORIJA KRUZEVA

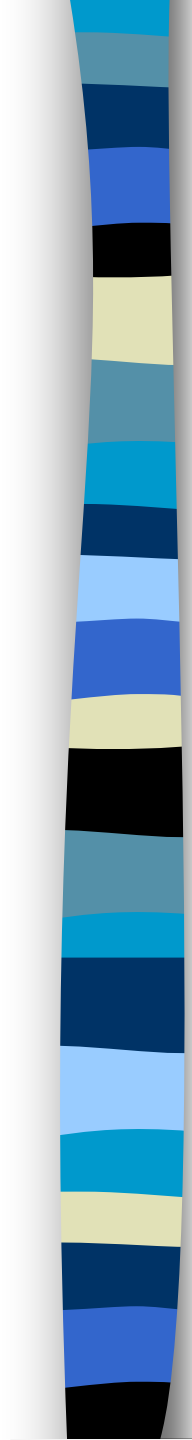
- Komercijalan način putovanja i provođenja slobodnog vremena - pre 2 veka.
- U prvim fazama krstarenje:
 - nije bilo dostupno svim društvenim (ekonomskim) slojevima,
 - nije imalo globalni karakter (relacije itinerera).
- Razvoj brodova:
 - Materijali,
 - Konstrukcija,
 - Veličina,
 - Brzina,
 - Kapacitet,
 - Funkcije – usluge,
 - Brojne tehnološke promene i
 - Načini poslovanja (odnosa).

ZASTO?

- 1801. godine otpočinje istorija kruzeva – lansira se na tržište parni brod “Sharlotte Dundas”.

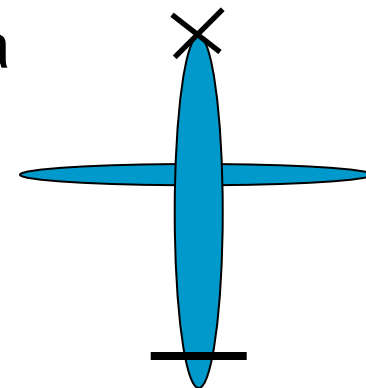
-
- 1818. godine kompanija “Black Ball Line” lansira brod “Savannah”:
 - 8 ležajeva za turiste,
 - prvi brod te vrste koji je prešao Atlantik (Njujork – Liverpool),
 - putovanje trajalo 28 dana.
 - 1843. godine prvi čelični brod “Great Britain” sa turbinama.
 - “White Star” 1910. godine lansira brod “Olympic”.
 - “White Star” 1912. godine lansira “Titanic”
 - potonuo 12. aprila.

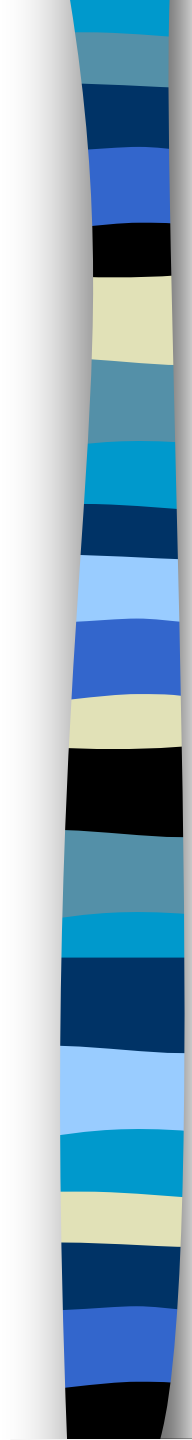
-
- “Cunard” 1912. godine plasira na tržište brodove “Laconia” i “Franconia” u komercijalne svrhe, sa linijski ustaljenim relacijama.
 - Tokom prohibicije u SAD-u (1920-1933), turistički brodovi, tzv. “booze” brodovi, kretali su iz američkih luka ka jugu. Na njima je omogućeno da putnici konzumiraju alkohol i kockaju se tokom poseta Kubi, Bermudama i Bahamima.
 - Brod “Laconia” kompanije “Cunard” 1922. godine kreće sa programima krstarenja oko sveta. Usluge su koncipirane u tri klase.
 - Kompanija “P&O” 1929. godine lansira brod “Viceroy of India”, prvi u istoriji sa turboelektričnim napajanjem i bazenom na gornjoj palubi. Saobraćao je na relaciji Ujedinjeno Kraljevstvo – Indija.

“Queen Mary” (1936) – Sauthempton i *“Normandie”* (1942) – Njujork

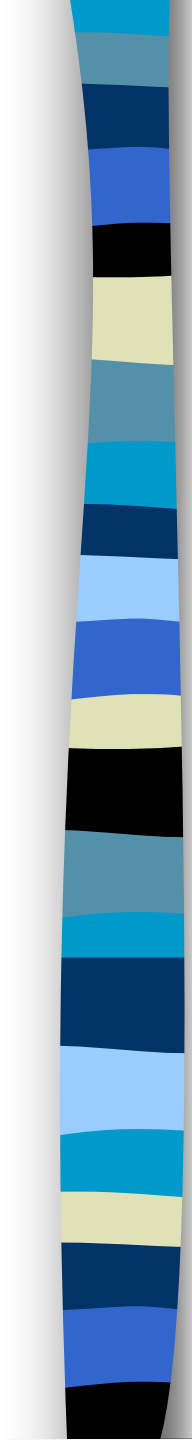
- Godine 1939. zahuktava se Drugi svetski rat. Brodovi poput “Queen Mary” i “Queen Elizabeth” menjaju namenu u **vojne brodove**.
- ‘50-tih godina 20. veka brodovi prepuni emigranata koji su napuštali posleratnu Evropu u potrazi za “novom” zemljom (Južna Amerika, Južna Afrika, Australija i Novi Zeland).
- Preko 30 kompanija je šezdesetih godina 20. veka bilo uključeno u transatlantska krstarenja.
- Karakteristično i to da je veći broj brodova razmontiran i prodat u delovima.

-
- Moderni brodovi potiču '70-tih godina 20. veka.
 - Osnivaju se nove kruz-kompanije:
 - američke,
 - norveške,
 - nemačke,
 - francuske,
 - Italijanske,
 - ruske i dr.
 - Oko 1% putovanja u cilju odmora obuhvataju krstarenja.
 - Kruz-kompanije se udružuju sa avio-kompanijama (kombinovani turistički proizvod).
 - “Golden Odyssey” - prvi brod kompanije “Royal Cruise Lines”
 - smeštajni kapacitet adekvatan avionu Boing 747 (425 putnika).

- Transatlantska krstarenja ruskih brodova prekinuta su 1981. zbog embarga koji su SAD dale SSSR.
- 1982. godine britanska Vlada unajmila je brodove “Queen Elizabeth 2” (“Cunard”) i “Canberra” (“P&O”) za prevoz vojnih trupa u Foklandskom ratu između Argentine i Velike Britanije.
- Godine 1983. “Lindblad Explorer” je prvi putnički brod koji je oplovio 7.700 km: relacija Nju Faundlend (Sent Džon) - Aljaska (Point Barou).

-
- 1984. godine prvi put upotrebljena **TV mreža za reklamu turističkih brodova** (kompanija “Carnival Cruise Lines”).
 - Godine 1986. tehnološki razvoj se nastavlja - **telefonske linije (satelitska veza)** su omogućene i na brodovima.
 - Na tržište se plasira brod “Windstar”, prvi sa **kompjuterizovanim sistemom navigacije**.
 - Promovišu se **venčanja na brodovima** tokom krstarenja i romantika takvog načinja putovanja

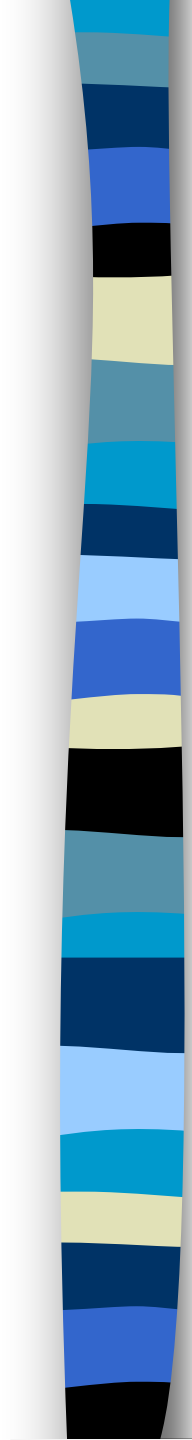

Turbulentno tržište

- Dizel-elektrika (1987)
- Akcije kruz-kompanija se prvi put iznose na tržište
- Bankroti
- Integracija kompanija
- Promena vlasnika mnogih kompanija
- Beskućnici

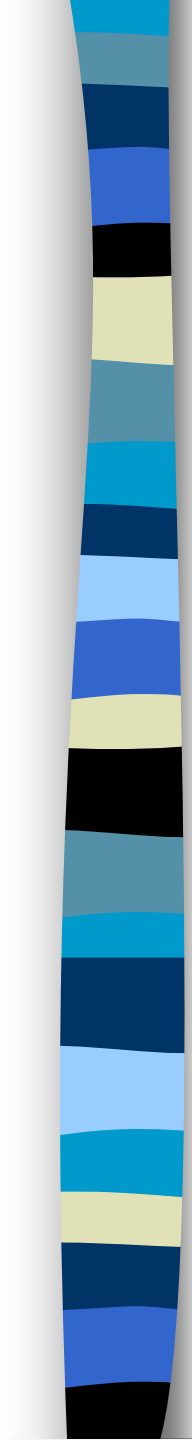
NOVI MILENIJUM

- 1999. godine projektovan **novi tip konstrukcije** broda (“Eagle” tip) - “Voyager of the Sea” ili “Grand Princess”.
- Stvoren je **novi koncept broda**:
 - viši nivo sofisticiranosti,
 - veći raspon cena usluga,
 - omasovljavanje ovog vida turizma,
 - brod je **cilj putovanja** (turistička destinacija).

-
- U 2002. godini od oko 700 miliona turista širom sveta **10,3 miliona** se uključuje u krstarenja:
 - 2,4% populacije SAD-a,
 - oko 1,3% populacije Ujedinjenog Kraljevstva i
 - manje od 1% populacije Evrope.

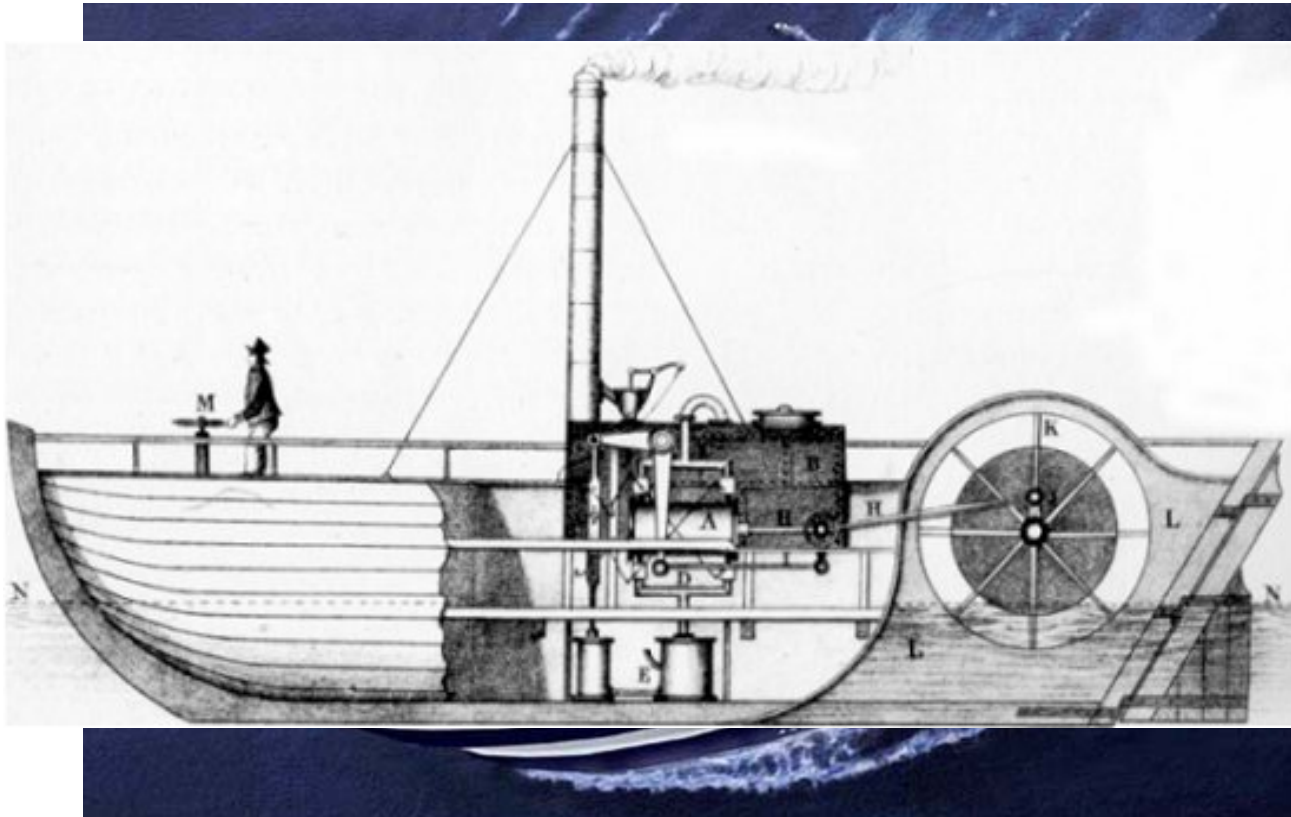
2007. GODINA

- “Carnival Corporation” kompanija postaje vlasnik 75% deonica turističkih brodova španske kompanije “Iberostar Cruises”.
- “Carnival Corporation” za 100 miliona dolara prodaje “Windstar Cruises” kompaniji “Ambassadors International”.
- “Carnival Corporation” ušla u posao sa nemačkim tur-operatorom “TUI”.

-
- Brod “Sea Diamond” (kompanija “Louis Cruise Lines”) se zbog nemarnosti kapetana i njegovih pet oficira nasukao kod Santorinija.
 - Brod “Queen Elizabeth 2” je za 50 miliona funti prodat državnoj kompaniji u Dubajiu. Brod je transformisan u hotel i muzej.

KRUZEVI DANAS

- Umesto brzine, prednost luksuzu i komforu.

- Kruzeri sinonim plovećih odmarališta prepunih zabavnog sadržaja

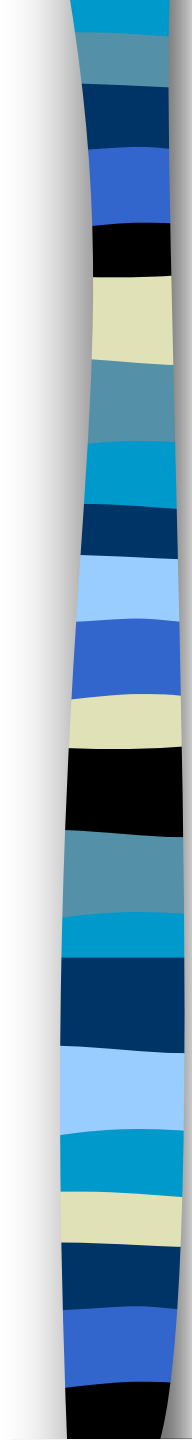
“CLIA”

- *CLIA* (“Cruise Lines International Association”) – **Međunarodna asocijacija kruz-kompanija.**
 - osnovana 1975. godine,
 - 19 vodećih kruz-kompanija,
 - flota od preko 150 brodova
 - preko 16.500 turističkih agencija.

MEĐUNARODNA KRSTARENJA – GLOBALNI TREND TURISTIČKE PRIVREDE

- Globalna tražnja za međunarodnim putovanjima rasla je po stopi od 4,3%.
- Tržište međunarodnih turističkih krstarenja je zabeležilo porast od 7,9% (WTO).
- Vodeće destinacije međunarodnih turističkih krstarenja su:
 - Karibi,
 - Evropa i
 - Aljaska.

-
- 2004. godine je oko 30 miliona Amerikanaca pokazalo interes da se uključi u krstarenja u naredne tri godine.
 - U poslednjih 15 godina turistički promet putnika kruzeva se na godišnjem nivou povećavao u proseku od 8%, a samo u zadnjih nekoliko godina na godišnjem nivou više od 15%.
 - Ovaj segment turističke privrede godišnje ostvari promet od oko 23 milijarde dolara (CLIA).
 - Brod “Queen Mary 2” u 2004. godini ostvario je promet od 800 miliona dolara
 - (smeštajni kapacitet broda je 3.100 turista i 1.000 članova posade).